

ACTIVITATEA INDEPENDENTĂ ȘI REÎNCADRAREA EI CA ACTIVITATE DEPENDENTĂ

de Anca Grigorescu, LL.M.Eur și Cristina Randjak

*Acest articol a apărut în ediția tipărită a revistei Curierul Fiscal nr. 3/ 2016.

În ultimii ani, delimitarea dintre activitatea independentă și cea dependentă din punct de vedere fiscal a generat multe interpretări și a constituit obiectul multor dispute și controverse.

Riscul reîncadrării

În cazul persoanei fizice autorizate, s-a întâmplat deseori ca activitatea acesteia, tratată de către aceasta ca fiind independentă, să fie considerată de către organele fiscale ca fiind dependentă. Acest risc există și în prezent, în situația în care persoana fizică autorizată nu poate dovedi îndeplinirea a cel puțin patru criterii de independență în raport cu entitatea pentru care își desfășoară activitatea.

În ceea ce privește activitatea unei societăți, reîncadrarea acesteia drept independentă a fost întotdeauna controversată, o asemenea reîncadrare neluând în considerare existența unor entități distincte – societatea pe de-o parte și persoanele implicate în aceasta (asociați, administratori, salariați, colaboratori) pe de altă parte și bazându-se pe o confuzie între societate și persoana / persoanele prin care societatea își desfășoară activitatea.

Consecințele reîncadrării

Consecințele fiscale și cele contravenționale ale reîncadrării sunt cunoscute: diferențe de impozit și contribuții sociale, penalități de întârziere și dobânzi, precum și amenzi pentru incorecta evidență contabilă și declarare.

Dincolo de acestea, în situația reîncadrării, asupra persoanei fizice autorizate sau a societății și reprezentanților ei planează amenințarea unor consecințe de natură penală – pedeapsa cu închisoarea de până la 15 ani în cazul persoanelor fizice, respectiv pedeapsa amenzii penale în cazul societății, pentru infracțiunea de evaziune fiscală.

În cazul în care are loc reîncadrarea unei activități drept dependentă, este posibil ca și beneficiarul activității persoanei fizice autorizate sau a societății să se confrunte cu consecințele fiscale, contravenționale sau penale ale acestei reîncadrări.

Raportul dintre risc și consecințe

Raportul dintre riscul reîncadrării unei activități ca dependentă și consecințele unei asemenea reîncadrări diferă în cazul unei persoane fizice autorizate și, respectiv, al unei societăți. după cum urmează:

- Reîncadrarea de către autoritățile fiscale a unei activități a persoanei fizice autorizate în activitate dependentă se realizează în practică mult mai des decât în cazul societăților, fapt explicabil prin existența mai multor entități, fiecare cu propriul regim fiscal, în cazul acestora din urmă. În ceea ce privește societățile, reîncadrările au avut loc în special în cazul celor cu răspundere limitată cu asociat unic care deține și calitatea de administrator unic, fără salariați sau cu foarte puțini salariați, care sunt doar construcții juridice artificiale, vehicule menite să faciliteze un regim fiscal mai favorabil pentru anumite persoane fizice. Temeiul unor asemenea reîncadrări îl constituie principiul prevalenței substanței economice a unei tranzacții asupra formei acesteia.
- Consecințele fiscale și contravenționale sunt des întâlnite în cazul reîncadrării activității independente drept activitate dependentă, indiferent dacă reîncadrarea privește o persoană fizică autorizată sau o societate. Consecințele penale sunt rar întâlnite în cazul persoanelor fizice autorizate, fiind greu de dovedit intenția de a face evaziune fiscală a acestora prin simpla încadrare, greșită, a activității lor drept independentă. Dimpotrivă, în cazul reîncadrării activității unei societăți, este atrasă în multe cazuri răspunderea penală, existența societății putând constitui o probă puternică a intenției unei persoane fizice de a face evaziune fiscală.

Abordare practică recomandată

În considerarea celor de mai sus și, în special, a consecințelor reîncadrării ulterioare a unei activități drept dependentă, este recomandabil ca în cazul fiecărei activități, fie ea a unei persoane fizice autorizate ori a unei societăți, mai ales cu caracteristicile menționate anterior, să se analizeze de la început dacă activitatea este cu adevărat independentă și nu există riscul reîncadrării ei ca dependentă și să se aplice regimul fiscal corect.

Pentru mai multe informații:

Anca Grigorescu, LL.M.Eur

Partener bpv Grigorescu Ștefănică

anca.grigorescu@bpv-grigorescu.com